

ILMIN VE ALIMIN ONEMI

<https://www.youtube.com/watch?v=xLHX9O4QE34>

1. Islam tarihinde ilk okul nerede kurulmuştur?
2. Islam kız ve erkek çocukların eğitim almasında ayrımcılık yapar mı?
3. Butun yaratılanlar kime hayir duasında bulunur?

İlim, sadece kendi başına yeten ve kişiyi mutlak manada dünya ve ahiret mutluluğuna ulaştıracak bir husus değildir. Çünkü ilim doğru amaçlar için kullanılabilceği gibi yanlış amaçlar içinde kullanılacak bir unsurdur. Güzel amelle yani doğru yaşantıyla bütünleşen ilim, değerlerin en başında gelir ve böyle bir ilim sahibinin, mutlu bir yol haritası çizmesine vesile olur.

Bir ilme sahip olan Alim ise, bir şeyi derinlemesine tanıyıp mahiyetini idrak eden, bir konuda kesin bilgiye ulaşan ve bir şeyin hakikatine nüfuz eden kişi anlamlarına gelir. Alimler bilgileri öğrenip bilimsel faaliyet icra etmek için veya bir takım bilgileri sadece kendi belleklerine aktarmak için ilmi öğrenmemeli, ilmi bilmeyene bildirmek ve bilene de bildiğini yeniden anlamlandırmak için öğrenmelidir.

Sevgili Peygamberimiz alimin üstünlüğünü şöyle ifade ediyor: **“Âlimin âbide üstünlüğü, benim sizden en basitimize olan üstünlüğüm gibidir”**

Kuran-ı Kerim’de ise: **“Allah’tan kulları içinde ancak ilim sahibi olanlar korkar.”**,

Bir başka ayette ise, **“De ki: Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu?”** buyrulmak suretiyle de ilim sahibi olan insanların en önemli özelliği olan Yaratanı bilme özelliği zikredilmiş, bilgili olanların bilgili olmayanlardan üstünlüğü vurgulanmıştır. Bu sebeple davranış ve uygulama planında olumlu sonuçlar doğurmayan veya kötülöklere alet edilen bilgi, kıymeti bilinmemiş, şükürü yerine getirilmemiş bir nimet olup, ayrıca bilgiyi bilene de sorumluluk gerektirmektedir.

Eğitim ve öğretimin ilk başladığı yer aile yuvasıdır. Nitekim insanoğlu kendisine lazım olan ve hayat boyu unutmayacağı en önemli bilgileri hep bu yuvadan alır. Karakterin şekillenmesi, duyguların oluşması, bilginin öneminin anlaşılması ve dini hayatın insan üzerinde bıraktığı etki hep bu döneme rastlamaktadır.

Çocuklar tertemiz bir yaratılışa sahiptir ve üzerine yazılmaya hazır tertemiz bir sayfa gibidir. İyi veya kötü etkilere açıktır. Çocuklar son derece meraklı, hevesli, saf, temiz ve iyi niyetlidir. Davranışları, düşünceleri ön yargısızdır. İçlerinden geldiği gibi, düşündükleri gibi

davranırlar. Çocuklar, kendilerine söylenenlerden daha çok gördüklerine, yaşadıklarına ve tanık olduklarına itibar ederler. Sözlerden daha çok yaşadıkları, onlar üzerinde etkili olur. Bu sebeple anne-baba olarak bizlerin çocuklarımıza verebileceğimiz en önemli eğitim modeli **“yaşayarak öğretme”** olmalıdır.

Yalan söyleyen, ağzından kötü söz çıkar, dedikodu yapan, velhasıl kötülükler içerisinde olan bir anne-babanın çocuğunu söz ile doğru olan şeylere iletmesi çok zordur. **“Ağaç yaşken eğilir”** atasözümüzün de işaret ettiği gibi hayatımızın genelini etkileyen çocukluk döneminin en verimli bir şekilde geçirilmesine ebeveynler tarafından özen gösterilmelidir.

Vatanını ve milletini seven, büyüklerine saygılı, küçüklerine merhametli, hayatın kıymetini bilen ve kötü alışkanlıkları olmayan bir nesil yetiştirilmesinin yolu önce aileden geçmektedir.

Sevgili Peygamberimizde **“Hiçbir anne-baba çocuğuna edep ve terbiyeden daha iyi ikramda bulunmamıştır.”** buyurarak, anne-babaların evlatlarına vereceği en önemli eğitimin edep ve terbiye olduğunu zikretmiştir.

Yüce Dinimizde eğitim ve öğretimin işini yüklenen öğretmenlerimize gereken önemi vermiştir. Öğretmenler yapmış oldukları iş karşılığında dünyada ve ahirette Allah'ın rahmetine ve insanların gönüllerine girmişlerdir. Öğretmenlik dünyada gıpta edilecek iki husustan biridir.

Sevgili Peygamberimiz bunu şöyle dile getirmektedir. **“Yalnız şu iki kimseye gıpta edilir. Allah'ın kendisine ihsân ettiği malı hak yolunda harcıyıp tüketen kimse; Allah'ın kendisine verdiği ilimle yerli yerince hükmeden ve onu başkalarına da öğreten kimse.”**

Eğitim ve öğretim işiyle meşgul olmak sadece dünyevi getirisi olan bir görev değildir. Bu görevi yerine getiren insanlar için dünyada kendilerine ilim öğrettikleri insanların yanı sıra, bütün yaratılanlarda kendilerine hayır duada bulunmaktadır.

Sevgili Peygamberimiz bir hadislerinde bu hususu şöyle dile getirmektedir. **“Allah Teâlâ Hazretleri, melekleri, semâvat ehli, deliğindeki karıncaya, denizindeki balıklara varıncaya kadar arz ehli, halka hayrı öğretilene mağfiret duasında bulunur.”**

Bu sebeple tekrar ifade edelim ki, eğitim ve öğretim işiyle meşgul olanlar kutsal bir görevi de icra ediyor demektir.

İslam dini yeryüzüne yayılmışsa bunun temel sebeplerinin başında Sevgili Peygamberimizin bir öğretmen gibi çalışması ve ashabında bir talebe gibi O'nu takip etmeleri gelmektedir.

Nitekim Müslümanların Mekke'den Medine Hicretlerinden sonra Hz. Peygamberin yaptırmış olduğu **Mescid-i Nebevinin en önemli kısmını bir okul yani “Ashab-ı Suffa”** oluşturmakta idi. Suffa günümüzün pansiyonlu üniversiteleri gibi çalışan bir kurumdu.

Resulullah bizzat burada ders veriyor, bunun yanında okuma-yazma bilmeyenlere ise bazı öğretmenler tarafından dersler veriliyordu. Gün geldiğinde burada ders gören insanların sayısı 400'e ulaşmıştır. Bu mektepte yetişen insanlar İslam dininin yayılmasında öncü olmuşlardır.

İslam Dini eğitim ve öğretim görecektir insanlar arasında ayrıma asla gitmemiştir. Nitekim İlim elde etmek, **her Müslüman erkek ve kadın için bir görevdir.** Hz. Peygamber (s.a.v.) Efendimiz, kadınların eğitim ve öğretimine de büyük önem vermiş, kendisine gelen ilahi emirleri insanlar arasında ayırım gözetmeden herkese tebliğ etmiştir. Kadınlara belli bir gün ayıran Sevgili Peygamberimiz onlara ders vermiş onların sorularını cevaplamıştır. Peygamber Efendimiz zamanında birçok bilgin hanım yetişmiştir. Eşi Hz. Aişe, kızı Hz. Fatıma, ümmü Seleme, Hafsa, Ümmü Habibe, Esmâ, Safiye, Ümmü Eymen, Zeynep binti caş, ve Ümmü Derda gibi hanımlar devrinin önde gelen bilginleri arasındaydılar. Ayrıca yine o devirde kadın öğretmenler de vardı. Şifa (Ümmü Süleyman b. Hayseme) bunlardan biridir. Hz. Peygamberimiz kız çocuklarını yetiştirilmesi hususunda şu müjdeyi vermiştir. **"Her kim iki kız çocuğunu yetişkinlik çağına gelinceye kadar büyütüp terbiye ederse, kıyamet günü o kimseyle ben şöyle yan yana bulunacağız"** buyurdu ve parmaklarını birleştirdi.

Ömer Nasuhi Bilmen Büyük İslam İlmihaliinde konumuzla ilgili şunları söylemektedir. **Her Müslüman'ın yapmakla yükümlü bulunduğu dini görevlerini yerine getirmek, doğruyla yanlışı, helal ve haramı ayırt etmek için bilgi sahibi olması farzdır.**

Yüce Yaratanımızın indirmiş olduğu kuran-ı Kerim ve Sevgili Peygamberimizin Sünneti İslam dininin en temel iki eseridir. Kuran ilk olarak **"Oku"** emriyle inmeye başlamıştır. İslam dini kendisine inanları ilk davet yolu olarak okumayı seçmiştir. Nitekim Hz. Peygamberde birçok kez şöyle buyurmuştur. **"Allah beni bir muallim (öğretmen) olarak göndermiş bulunuyor"**

Yüce Rabbimiz eğitim ve öğretimin üzerinde hassasiyetle durmakta, Kuran-ı Kerimde de ilahi tebliğin eğitim ve öğretim işinden ibaret olduğunu şöyle zikretmektedir. **"Rabbimiz! İçlerinden onlara bir peygamber gönder; onlara âyetlerini okusun, kitabı ve hikmeti öğretsin ve onları her kötülükten arındırsın..."**

Özellikle İslam'ın indiği o günlerden bu güne kadar medeniyetlerin artık silah faktöründen çok ilim faktörüyle kurulması **"Oku"** emrinin neden ilk emir olarak bizlere indiğinin en güzel izahıdır.

Kendilerini hayırlara ulaştırmak ve yaşadığı toplumda bulunan insanlara faydalı ilim sunabilmek için eğitim ve öğretimde bulunan talebeler ise yine öğretmenleri gibi kutsal bir görev yapıyorlar demektir.

Hz. Peygamber hadislerinde ilim tahsil yapan öğrenciler ve onlara eğitim ve öğretimde bulunan öğretmenleri için şu müjdeyi vermiştir. **"Kim bir ilim öğrenmek için bir yola girse"**

Allah onu cennete giden yollardan birine dahil etmiş demektir. Melekler, ilim talebinden memnun olarak kanatlarını (üzerlerine) koyarlar. Semâvat ve yerde olanlar ve hatta denizdeki balıklar âlim için istiğfar ederler. Âlimin âbid üzerindeki üstünlüğü dolunaylı gecede kamerin diğer yıldızlara üstünlüğü gibidir. Âlimler peygamberlerin vârisleridir. Peygamberler, ne dinar ne de dirhem miras bırakırlar, ama ilim miras bırakırlar. Kim de ilim elde ederse, bol bir nasib elde etmiştir.”

Sevgili Peygamberimiz birçok hadis-i şeriflerinde ilim talebi için yola çıkanları Allah yolunda olduklarını ve dünyada yapmış oldukları bu eğitim ve öğretim sebebiyle Cenneti hak edeceklerine dair müjdeleri şöyle vurgulamıştır. **“İlim talebi için yola çıkan kimse dönünceye kadar Allah yolundadır.”**

“Kim ilim tahsil etmek için bir yola girerse, Allah o kişiye cennetin yolunu kolaylaştırır.”

Hayatımızı doğru yönde şekillendirmede bizlere yardımcı olan, bizlere bilmediklerimizi öğreten, bildiklerimizi ise daha iyi anlamamıza vesile olan ve bütün zorluklara göğüs gererek bizleri yetiştiren öğretmenlerimizi saygıyla ve minnetle yad ediyoruz. Kendilerini çok sevdiğimizi ve onları asla unutmayaçağımızı dile getiriyoruz. Ahirete intikal etmiş olan öğretmenlerimize Rabbimizden rahmet, dünyada yaşayan öğretmenlerimize esenlikler diliyoruz. Yüce Rabbim öğretmenlerimizi başımızdan eksik etmesin. Kendilerine dünya ve Ahiret mutluluğu nasip etsin.